

POSUDEK OPONENTKY DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor(ka) práce: Bc. Jan Jakš

Název práce: Výuka primátů na středních školách

Oponent(ka) práce: RNDr. Lenka Pavlasová, Ph.D.

Cíle práce

Z práce není celkově jasné, zda se zabývá primáty nebo evolucí člověka nebo oběma tématy současně. Nekonzistentnost v tematickém zaměření se prolíná celou prací. Cíl práce je proto nejasný a nelze posoudit, zda byl splněn. Jasno ohledně cílů nepřináší ani Abstrakt, který je příliš krátký a nevystihuje obsah práce, ani Úvod, kde některé věty nedávají smysl. Také název práce nekoresponduje s jejím obsahem.

Obsahové zpracování

Práce začíná teoretickou částí, která představuje zhruba polovinu rozsahu diplomové práce. Autor se zde postupně věnuje primátům, metodám a formám výuky, didaktickým zásadám, učebnicím a školské legislativě. Kapitoly by měly sloužit jako východisko pro aplikační a výzkumnou část práce, ovšem některá důležitá témata autor opomíjí (především tvorbu pracovního listu a exkurze). Celá kap. 1 Primáti se opírá v podstatě jen o jeden zdroj, kap. 3.2 se neopírá o žádný zdroj. Shrnutí za kapitolami v teoretické části je nefunkční, protože neshrnuje obsah předchozích kapitol.

Tzv. praktická část má nejasné členění. Obsahuje dotazníkové šetření žáků a učitelů a návrhy čtyř pracovních listů. Na začátku obou dotazníkových šetření byly formulovány předpoklady. Zde bych doporučovala využít standardně hypotézy nebo výzkumné otázky. Metodologie není příliš srozumitelně popsána (chybí pohlaví, počet let praxe u respondentů – učitelů, není uvedena škola/školy, kde působí; u žáků chybí pohlaví, počty ve věkové struktuře, škola; není detailně popsán způsob distribuce). Při tvorbě dotazníku autor nečerpal ani z jedné publikace zabývající se pedagogickým výzkumem, což je na pováženu. To se pak odráží v chybách při formulaci otázek. Např. u otázky „Zadáváte žákům práci ve skupinách/domácí práci?“ s možností odpovědi „ano/ne“ nevíme, zda se autor ptá na práci ve skupinách nebo na domácí práci. Podobný případ je otázka „Vyžaduje zapojení aktivizačních metod do výuky náročnější přípravu? Po materiální i časové stránce?“. Díky těmto formulačním problémům musíme následně brát zjištěné výsledky se značnou rezervou. Výsledky dotazníků jsou prezentovány poměrně nešťastně v grafech. U celkově 6 respondentů – učitelů mi to přijde nadbytečné. Také není příliš přehledné, když jsou v jednom grafu prezentovány odpovědi na více otázek současně a otázky nejsou uvedeny ve stejném pořadí jako v dotazníku. Kapitoly „Kritické zhodnocení“ jsou zčásti Diskusí, zčásti metodologií.

V kap. 8 pak autor navrhuje 4 konkrétní pracovní listy: dva pro práci ve vyučovací hodině, jeden pro práci s filmem a jeden na exkurzi. Bez dalších materiálů, tj. příprav na výuku jsou tyto náměty jinými učiteli jen obtížně využitelné. Chybí autorská řešení u všech pracovních listů, navíc se v nich vyskytují chyby. U pracovního listu č. 2, otázky 3 jsou dvě stejné možnosti (proces „polidštění“), u otázky 6 slovo *Homo* s malým počátečním

písmenem apod. Pracovní listy by chtěly ještě projít a upravit. U magisterské práce by měly být i odzkoušeny ve výuce a reflektovány. V Diskusi je potom odkazováno jen na čtyři závěrečné práce, bylo by vhodné najít i nějaké články.

Formální náležitosti

Formální úprava vykazuje jisté rezervy, které práci ubírají na přehlednosti a srozumitelnosti. Jedná se o nejasné číslování a názvy kapitol, pravopisné chyby, umístění popisků tabulek a grafů a odkazů na ně v textu. Práce s literaturou obsahuje také nedostatky. Díla Vohradský, kol., 2009, Ginnis, 2017, Reisová, 2022 nejsou v seznamu literatury. Reiserová, 2022 není citována v textu, je jen v seznamu literatury. Dvě publikace Vančata 2003 nejsou rozlišeny na a) a b). Citace Průchová, Walterová, Mareš 2003 má být správně Průcha, Walterová, Mareš 2003. Rozsah práce je v souladu s Opatřením děkana č. 38/2020, kontrola na plagiátorství je negativní.

Doplňující komentář

Celou práci provází určitá nekonzistentnost, kdy není zcela jasné, zda se autor zabývá primáty nebo evolucí člověka nebo oběma tématy současně. Výzkumná šetření vykazují metodologické nedostatky, zjištěné výsledky tím pádem nejsou příliš relevantní. Navržené pracovní listy je nutné upravit a zasadit do kontextu výuky, odzkoušet je ve výuce a reflektovat. Z výše uvedených důvodů práce nevyhovuje nárokům kladeným na diplomové práce a v tomto stavu ji nemohu doporučit k obhajobě.

Otázky doporučené pro zodpovězení při obhajobě

Nemám.

Navrhované hodnocení

Nedoporučuji obhájení předložené práce.

V Praze, dne 17.7.2024

RNDr. Lenka Pavlasová, Ph.D.